

SZERKESZTŐI IRODA:
magyar-utca végén (Máriaffy-ház) a hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzandók.

Az „ELLENZÉK” előfizetési díja:
Nagyedvőre 4 frt v. 8 korona.
8 frt v. 16 korona. 1 hóra 1 frt 50 kr. v. 3 korona.

Egyes szám ára 5 kr., vagy 10 fillér.
Megjelenik mindennap, kivéve a vásár- és ünnepnapokat.
Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

Telefon sz.: 9. POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP. Telefon sz.: 9.

KIADÓ-HIVATAL:
Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

Egy négyszög centiméternyi tér ára 4 krajczár. Gyárosok kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek.

Reklam sora 1 forint.

Bélyeg-illeték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora: 5 forint.

Nyilvántartási díjak: garmond sora után 20 krajczár fizetendő.

ORSZÁGGYÜLÉS.

Budapest, febr. 14.

A képviselőház csendes, mondhatni unalmas folyásában ma egyszerre nagy szenzációs fordulat állott be, mely hosszú ideig hullámmásban fogja tartani a kedélyeket s nemcsak itt, hanem az egész országban méltó megfigyelésként fog kelteni.

A földmivelésügyi költségvetés tárgyalása rendes.

Utána Rohonczy Gedeon beszélt a költségvetés megátadhatóság cziménél egy óráig. Rapszodikus beszéde ma konsternálta a kormánypártot, mert a támadást intézett Bánffy báró miniszterelnök és általa a szabadelvű párt ellen.

Azzal kezdette beszédét, hogy az ország elszegényesült, hogy a földmivelésügyi költségvetés úgy a közvéleményben, mint a sajtóban. Egy újság szerkesztőjének nevezte, de ő nem törődött a közvéleménnyel, hanem a saját hasznával, a mely most hazáját fenyegeti és az ország ügyeit, nem képes elvégezni a veszelty.

Bánffy miniszterelnök gyöngésmi sem bizonyítja erősebben, mint hogy nincs jelen a házban, mikor a ház elkezdi a munkát.

Beszéde befejező részében azt a vádat említi, hogy a kormány három millió forintjába a földmivelésügyi költségvetést az elmúlt választás. A czim- és költségvetésben szenvedő urak fizették meg az ország költségvetését.

Hideg zuhanyként hatott ez a nemzeti elelelés a szabadelvű pártokra.

— A háza veszeltyben van. Na ennyit tesztestvérinket a katonák golyókkal elverzeni. A szabadelvű pártot meg köteleességét. Többet ma nem mondok.

Ezzel fejezte be Rohonczy felszólalását, melyet a kormánypárt kinos udvalansággal hallgatta végig. Általános megkönyebbülés vett erőt rajta, amikor leült.

Rohonczy után Apponyi Albert beszélt, a nemzeti párt vezére szólalt fel. Világosítást kért a miniszterelnöktől, hogy érti a lázító és bujtogató sajtó beszédét. A szocializmus kérdéséről csak mellékesen foglalkozott.

Sem a kormányt, sem a mai parlamentet nem tartja képesnek arra, hogy a szocializmus kérdést sikeres megoldásra vezesse.

A baj kuforrását nem akarja előidézni, mert az a lázító és bujtogató sajtó anyagot szolgáltatná.

Az ellenzék zajosan megjelenezte a pártvezér rövid beszédét.

Marjay Péter rövid felszólalása után a vitát bezárták és felemelkeztek a miniszter és választott a vitán elhangzott megjegyzésekre. Szószabasi csak Apponyival pomizált.

Holnap a vallás és közoktatási minisztérium költségvetésére kerül a sor.

Rohonczy beszéde a következő:
Rohonczy Gedeon: Személyes kérdés. Kérek szót. Major a hazafiatlanság vádját emelte ellenem alattomban. Személyes támadásom czimén kérek szót. Megadja az ur?

Elnök: Tessék!

Rohonczy Gedeon: Itt a házban nem oktat meg az olyan hangú beszédek, mint milyeneket legutóbb én mondtam. Lehet, hogy eszméim magasak voltak, lehet, hogy nem tudtam kifejezni magamat, de belem a meggyőződés beszélt. Az „Esti Újság” engem futóbolondnak mondott. Közös-tem az elégtételt nekem. Ha az embereknek van a dolguk, szeretik a boldogságot és ezért eláramot csinált nekem. Én forradalmi alapon állok. Csodálkozom ugy-e? Nem értem. Ammi igazom sincs önökben? Nem féltik a szót? Én pillanatban nagy viharba dőlnek, melyek tönkretesznek alkotásokat, terméket, állatok milliárdjait. Én vihar önök csak későn veszik észre. Van egy állat, színe zöld,

olyan, mint a ruhám. Esti Újság! Irja ki, hogy a ruhám zöld, jó lesz reklámnak. Nem zavar vizet, üvegbe teszik, létre adnak neki, hogy a gyerekek mulathassanak rajta.

Ez a kis béka honnan veszi előrelátását. Ő már órákkal előbb érzi a vihart, figyelmzetteti az állatok milliárdjait: Légy óvatos, veszelty jön. Én nem tudom, mi az, érzem, hogy ideges vagyok. Nem tudom, sejtetem-e, hogy valami következik, de bennem nagy erő gyűlt össze. A miniszterek közül többen nem jönnek el a házba ily fontos tárgynál. Hol van a miniszterelnök? Sajnálom, hogy nincs itt.

Elnök: Kérem, maradjon a tárgynál, illetve személyes kérdésnél.

Rohonczy Gedeon: Hivatkozom a házszabályokra, hogy nekem jogom van a mulkor két óra hosszát tartott beszédem félremagyarázását értelmezni. Bolondnak fog-nak tartani, lehet. Az a lázadás, mely ki-tűtött Szabolcsban, most már szalmatűzként terjed; olyan mint a lavina. Ha nem ismer-nem a paraszt természetét, nem félnék. A paraszt karakterizálásából kihagytam a leg-szebb vonásait: Megtartja a szavát. Ebben rejlik a veszelty. Az igaztónak lekötötték szavukat, esküjüket. A cselédék is...

Elnök: Kénytelen vagyok a képviselő urat most már másodszor is megkérni arra, hogy maradjon a tárgynál. A képviselő ur itt mondhat új érdemszerinti beszédet.

Rohonczy Gedeon: A házszabályok mit sem mondanak arról, hogy rövid legyen. Látom a hangulatból, önök nem emelkednek fel a magaslatra. Ha megengedi a t. Ház, beszélek. Látja, hogy én mindent kockáztatok, egyéniségemet, becsületemet. (Ellentmondás.) Nem lehet tudni, — azt talán nem, — de mindent megteszek a háza érdekében. Nincs nagyobb tisztelője br. Bánffy Dezsőnek, mint én. Bátor, nagy hazafi. Más időben okvetlenül bizom benne. Hogy vette át a miniszterelnök ur tárcáját és hogy vette át elődje? — Egy rendszer volt. E rendszerrel szakítani nem lehet. Azok, kik e rendszert fenntartották, hibásak. Ez a rendszer — a mi államunk sajátságaiban rejlik, a dualizmusban, a nemzetiségi kérdésben. A czé-lom nem zavarokat előidézni.

Tisztelt képviselőház! E pártban, melynek én 20 év óta tagja vagyok, sokszor me-rült fel az a kérdés, hogy Magyarország leg-jobb fiainak lehetetlenné válik a kormányra-jutás. Más államokban minden párt kor-mányképes lesz, csak nálunk nem. Nálunk csak fúzióval lehetett bejutni. A mai hely-zetnek először mi földbirtokosok vagyunk okai. A mi köteleességünk lett volna a nép fel foglalkozni, a nép sorsával törődni. Volt itt valaha szó a szocializmus kérdéséről a parla-mentben? Ha jól tudom, 8—10 év óta Ap-ponyi gróf hozta egyszer szóba. A veszelty valóban eminens.

Meg vagyok győződve, a miniszterelnök urban van annyi bátorság, követni fog. Ut-ban vannak az ezredek, három ezred talán. Nem magyar ezredek, hanem bosnyákok, cse-hek. Helyesen tette, Bánffynak igaza van, ura kell hogy legyen a helyzetnek. Ha há-rom ezred kevés lesz, utána fog küldeni még és le fognak löni annyit, a mennyire szük-ség lesz. (Nagy mozgás.) De nem osztom a miniszterelnök eljárását mégsem. Mert még ez a mód sem segíthet. Tegyük föl, hogy több ezer embert lölnek. A rend helyreáll. De vajon helyreáll-e a rend későbbre is? A szívében felzúgott ember kebelében ke-serűség lesz és a katonaság nem lesz kény-szeríthető, hogy arasson. Az intézkedés vér-ző sebeket hagyott az élők sorában, hogy azt nem lehet orvosolni rossz termék által. A ke-serűség ott marad a szívek fenekén. Hogy Ausztria-Magyarország katonasága arra való, hogy az Alföldön permanenciában maradjon, kordont húzzon, ez tönkreteszi a mai nagy-hatalmi állapotunkat. Komolyabbak ezek a dolgok, mintsem a kormány tisztelt tagjai gondolják. Az én nézetem más. Megmondom.

Senkitől semmit nem kérdezek. Senki tölem kérni nem fog. Ilyen időben nem így kell tenni. Tisztelt földmivelésügyi miniszter ur, kérje csak a sajtót és az itt jelenlevőket, ne rontsuk a tekintélyeket. Miniszter ur ne kérjen! Ennek meg kell lennie. A tábornok parancsol, az előre megy és a seregnek kö-vetnie kell őt! Hegedűs képviselő ur a pártban azt az indítványt tette, hogy a miniszter be-szédét az országban sok ezer példányban ki-osszák.

Az állam pénzén a beszéddel lecsillapítani a kedélyeket alig lehet. A selyemhernyókkal, halikrákkal nem lehet hatást elérni. Abban a

beszédben benn kell lenni a beszéd azon pasz-szusának is, melyben a miniszter kér. Mit gondol majd a paraszt, ha olvassa, hogy a miniszter kér? Ez a beszéd jó lehet békés időben. Elolvassák este, aztán jön rá álom, és elalszik mellette. (Harsogó derűltség.) Ez szolgáshoz vezet, numerusok leszünk, mint Madách „az Ember tragédiájában”. Madách gyönyörűen írta meg „Az ember tragédiá-ját”. De csak a multat. A jövőhöz nem volt elég tehetsége. Majd mások fogják megmon-dani, mi lesz utánunk. Az ember állattá lesz. Az emberek majd a légben fognak röpködni. A nap kialszik. Majd az emberi elme fur a földbe oly lyukat, míg megtalálja azt a lá-vát, mely melegíteni fogja a földet, vagy akad egy elme, mely a csillagokat le fogja kötni. Majd ha numerusokat kapunk, a ha-zafiaság is ki fog aludni belőlünk.

Most rátér sokkal fontosabb dolgokra. Hibásak vagyunk mindnyájan. Mi, urak va-gyunk a szegény földmivelés-osztály helyzeté-ért felelősek, de mások is. A szívből köz-pontosul a vér; bármit gondolnak is, én ki fogom mondani. Én a miniszterelnök ur he-lyén nem három, hanem tíz ezredet tennék oda; csupa idegen ajkú, csak azért, hogy megakadályozzák, hogy lövéssre kerüljön a dolog. A veszelty el kell hárítani.

Apponyi Albert: Ebben igaza van.

Rohonczy Gedeon: Megfékezni a mozgalmat: az a magyar állam kötelessége. Egy dolog van, a mire a kormány nem ké-pes. Én a kormány tagja vagyok: Mi a nem-zet bizalmát elvesztettük. A magyar paraszt-nak vissza kell adni a bizalmat.

Én minden áron föláldozom ma-gamat. A mit most mondok, azt meg-tíltom, hogy azzal más éljen.

Én választási célra 5000 forintot kaptam. Szó a mi szó, tudja mindenki. 67 óta min-den választás attól függött, hogy a kormányelnök ügye-ségemennyi pénzt hozott össze.

De önöknek is tartozom. A nép-pártnak a püspökök adták a pénzt, a szélsőbal ígéreteket tett.

Jellemlen ember, a ki ezt föl-használja majd a jövőben. Én tehetem, mert én felelek érte. Ez a párt három millió forintot költött választási cé-lokra. Nem szomorú dolog ez?

Én adós vagyok, de nem Bánffy báró miniszterelnök urnak. Hisz nem az ő zsebéből adta, hanem azokéból, kik czimeket akartak. Én visszafizetem. Nekem, mint egyednek, nem adott senki. Nem mint barátaim, de ily su-lyos időben meg kell mondanom min-dent. Azzal, hogy Bánffy nem jött el ide, kimutatta a legnagyobb gyöngéjét, mert én szembe merek vele szállni.

Zmeskal Zoltán: Itt van a Házban!

Rohonczy Gedeon: A miniszterelnöknek kell hogy társa legyen valaki.

Elnök: Kérem a képviselő urat, hogy ne éljen vissza a Ház titelmével és engedel-mével és szabja rövid-bbre felszólalását.

Rohonczy Gedeon: Én föl fogok szó-lalni annyiszor, a hány-szor azt hazám ér-dekében szükségesnek találom.

Zmeskal Zoltán: Helyes, ily okos dol-got arról a pátról még nem is hallottam.

Rohonczy Gedeon: Ha testvéreinket nem akarjuk idegen nemzetbeli katonák fegy-vereinek kibénni, akkor, t. szabadelvűpárt, te-gyék meg kötelességüket és itt fizessenek! Többet ma nem szólok.

f. évi febr. 2-án tartott közgyűléséről szóló jelentése a t. alszónok főtitkárnak, mely a köz-gyűlésen a központot képviselte, szolgál ör-vendetes tudásul és egyszersmind kimondatik a balázsfalvi EMKE iskola lehető fejlesztése, valamint egy óvó létesítése iránt az előké-szítő lépések megtétele.

Előadó a directorium nevében bemu-tatja az Alapszabályok módosításának elké-szült tervezetét. Kiemeli, hogy a directorium Béli Akos gr. elnöke alatt f. hó 5, 7 és 10-én tartott 5 ülésében összevetette a ki-küldve volt 11-es bizottság Alapszabály ter-vezetét a régi alapszabályokkal, valamint a fiók választmányoknak és egyeseknek a ter-vezetre beérkezett véleményeivel, számba-vette továbbá az egyesület életének fejlődé-sét, a gyakorlatot és a tapasztalat utmuta-tása alapján nyilvánuló szükségletet és mind-ezek egybevetésével készítette el a maga ter-vezetét. Alapfeladatot a szerzett jogok lehető conservatív tiszteletben tartása a vi-dék és a központ közötti egyensúly biztosí-tása és általában minden irányban a meg-nyugtató eljárás.

Alapszabályok képezvén minden to-vábbi intézkedés alapját, a directorium leg-először is ezzel óhajta, hogy az egyesület tisztlába jöjjön.

A választmány a bejelentést tudomásul véve a tervezet kinyomását a fiókokhoz, va-lamint választó és választott választmányi ta-gokhoz szétküldését, valamint a kolozsvári lapokban is közzétételét határozza el, minek alapján a tervezettel érdemileg a jövő havi ülés foglalkozik.

Olvastatik a párisi nemzetközi kiállítá-sra való részvételre vonatkozólag Lukács Béla kir. kormánybizos válassza, valamint ezzel kapcsolatban az Országos Magyar Is-kola-Egyesület és a F. M. K. E. átirata.

Mindezek a közmívelődési egyesületek együttes kiállítását és a végből az ügy elő-készítésére a sorsjatek ügyben együtt maradt végrehajtó bizottság egybehívását kéri. A kir. kormánybizottság anyagi támogatást is helyez kilátásba. A választmány a fenti ér-telemben határoz, az ügynek kebl előtanul-mányozása végett kiküldi Deaky Albert, Gá-mán Zsigmond, Merza Lajos, Sándor József és Szabó Sámuel tagokat.

Az algyőri székhely földmivelés iskola-gálatára az ellenőrző bizottság kiküldetik azzal az utasítással, hogy a bizottság szá-bály-tervezetét lehetőleg elkészíteni iparko-djanak. Az algyőri erdők mult évi kezelési költségeiben 14 frt 66 kr. kiutaltatik. Az al-győry-rendeti erdők tervelt eladása a föld-mivelés iskola igazgatóságának javaslata alapján levétetik napirendről. Az alapítványi birtok egy kisebb földrészének elcserelésére, mint-hogy az az egyesület érdekében áll, az igaz-gatóság a felhatalmazás megadatik. Több gyalmári lakos kérelmére az algyőryi vas-bídon át az EMKE ingyenes átkelést nem bizto íthat.

A brassói 3 ik bolognai óvó számára 10 évre biztosított évi 200 frt segélyre nézve a kir. vall. és közoktatásiügyi miniszter kö-televényt kívánván, ezt az egyesület jegy-zőkönyvi kivonat alakjában fogja megadni.

A város-udvarhelyi EMKE iskola épi-tése ügyében Henny Ignác és Simon Lajos erszébetrősi vállalkozók ajánlata elfogadtatik, a 300 frt építési összegből előleges költségekre a gondnokság kezéhez 700 frt kiutaltatik és az építő vállalkozókkal kötött szerződések te-lekkönyvi biztositási eljárására dr. Isse-kutz Győző erszébetrősi ügyvéd kéri-tik föl, a ki a díjtalan eljárásra készséggel vál-lalkozott. Id. Ujvárosi Lajos, gondnoksági elnök lemondván, eddigi szolgálataiért kö-szönet nyilvánítatik, a lemondás tudomásul vétetik és további eljárásra Schreiber Mózes t. elnök bizatik meg.

A magyarórkerei Emke iskola mult évi számadásai jóváhagyatnak, a folyó tan-évre pedig dologi szükségletül 113 frt 35 kr. megállapittatik. Minthogy pedig az ot-tani ev. ref. lelkész a vallás tanításért, va-lamint Kis-Sebere lejárásáért fizetést és va-suti szabadjegyet kér, a választmány meg-keresi az egyházi főhatóságot, hogy ezen tisztán felekezeti kiadásról maga gondosko-djék, mert az egyesületnek fedezete nincs. A vasuti szabadjegy kiszűzése iránt a lépé-sek megtételek.

A román kath. egyházi főhatóságnak 10 évre adott több segély szolgáltatási határ-ideje a mult év végével lejárván, ugyanezen segélyeknek újabb hosszabb időre szolgálta-tása kéri-tik. A választmány felvilágosítás küldését határozza, mely szerint az egye-sület egy-egy pontra vonatkozólag annak idején azért szavazott meg több évre szóló segélyt, hogy ez alatt az egyházi főhatósá-gnak ideje legyen az illető helyek további is-tápolásáról magának gondoskodni, miáltal az egyesület segélye fölszabadulva, ezzel újabb pont felkarolására siethet. Iy értelemben, de az elvi határozatra is tekintettel, mely szer-int az egyesület nem önálló EMKE alkotá-sokhoz jövőre csak évről évre megújíthatólag fog segélyeket megszavazni ez évre is, meg-adatik a topanfalvi román kath. lelkésznek

100 frt, a naszódói román kath. lelkésznek 800 frt, a gyergyó-tölgyesi román kath. lelkész-nek 200 frt, a mazó-szengyei és gy-töl-gyesi román kath. iskolák tanítónőinek 300 — 300 forint.

A brassói ref. egyházközség tanácsa be-küldvén 1898 évi hiteles költségvetési elő-irányzatát, ennek alapján 200 frt ez évre kiutaltatik.

A n-iklődi izr. magyar iskolának a kir. tanfelügyelő ajánlatára ez évre is 50 forint megszavaztatik.

A kis-kapusi (Kolozsm.) nyári gyermek-menekdék hely számára, ez évre is 50 frt. meg-szavaztatik.

A Gyertyánffy-alap kitüntető jutalmát 50—50 frt.-ban Szabó István körösbányai és Kiss Elek tövisi állami tanítóknak ítéli oda, mindkét tanító szolgálati ideje 24 év és EMKE szempontból kiválóan működtek.

Pár kisebb ügydarab tárgyalása után, az ülés véget ért.

Hajdu megyei és Debreczen városi vá-lasztmány üdvözlöte gróf Béli Akos elnökhez.*

*Felolvastattott az Emke Igazgató vá-lasztmánya 1898. febr. 12-én tartott ülésén.

Méltóságos elnök Ur!

Azon alkalomból, hogy Méltóságodat az Erdélyrészi magyar közmívelődési egyesület megnyerni szerencsés volt, a Hajdu-vármegyei és Debreczen sz. kir. városi fiók-nak választmánya nem mulaszthatja el, hogy e szerencsés választás felett legbensőbb örö-mét ne nyilvánítsa.

A Méltóságod érdemekben gazdag előd-je által megteremtett s felvirágoztatott ezen egyesület kormányt pálcáját, jobb és avatot-tabb kezekbe alig lehetett volna elhelyezni, mint Méltóságodba, ki kormányzói képessé-gének s bőbes belátásának eddig is már any-nyi jelet adta; egyéni képességeit tekintve pedig, méltó utóda nagynevű elődjének.

Méltóságodban teljes biztositékát talál-juk annak, hogy míg egyfelől a társadalmi uton létecsül, s a tisztá hazafiai alkotakész-ség által fenntartott egyesületünk, továbbra is a biztos fejlődés útján fog haladni; — addig másfelől, melyet a hazafias munkásság egész nemzet kötött.

Midőn tehát méltóságodat, ezen új lá-sában hazafiai örömmel üdvözöljük, egy-utalunk kérjük a mindenható, hogy adjon erőt és kitartást e sokfelől igénybe vett hivatal viselésére.

Kelt Debreczenben 1897. december hó 26-án, az Erdélyrészi magyar közmívelődési egyeslet hajduvármegyei s Debreczen sz. kir. városi fiókjának választmányi üléséből.

Dr. Medye Zoltán, Gr. Dégenfeld József
s. k. jegyző, s. k. elnök.

A gazdák figyelmébe.

Az őszi buza vetések sorsa meg nincs eldöntve, a reméljük a jobbat t. i., hogy nem lesznek tavaszi száraz fagyos szelek és akkor még mindig jó középértémet várhatunk.

Egy azonban bizonyos, hogy a ki jó strűn nem vetett, az tömött vetésre nem számíthat. A ki pedig későn vetett, a hogy leg-többen vetettünk, az nagyon a bokrosodásban nem bizhatik.

Előbbi állításom igazolom azzal, hogy igen sok az egér kár, s ez a rosszabb, mert ez foltokban nyilvánul; kevésbé veszedel-mes a megesira képtelenség, mert az per-centualis gyárséget eredményez.

Maga a csira képtelenség már azért sem volna baj, mert hisz az némileg tryör-zött magról 10 százalék közt ingadozik. Már pedig ennyivel rendszeren — különösen a kis-birtokosok — többet vetnek a kelleitnél. A mizeria inkább az, hogy a csirázó 70—90 százalék igen egyenlőtlenül és legfeljebb a csirázott mag 50 százaléka ad erős csirát, mit ezen gyárak a rosnál, a maláta szérum-nál sajnosan tapasztalnak.

Ha már a telünk normalis volna, ezen gyenge csirák teljértékben érvényesülnének, legfeljebb néhány jelentéktelen százalék ter-més kevesebbetlet ideznének elő, de ilyen té-l mellett valószínűleg számításon kívül kell hagyni s így a kocsirást 70 százalék az az 35 százaléka lehetjük, ehhez jön a több ke-vesebb egér folt.

A bokrosodá-ra nézve ugy gondolko-zom: a buza kelt, de egy nyári növény is, mert hiszen a tavasz buza nem más növény csak új faj s így a szokás és gyakorlat dönt. Hol a buza? hó alá szokták vetni, mint a Királyhágón tul, ott a bokrosodás kedvező tavasz esetén nincs kizárva, sőt valószínű — de Erdélyben kivétel számba megy s itt, de különösen a Székelyföldön a korai zöld ve-tés képezte a gazda ambícióját s így buza magunk határozatlan két nyári s így attól, ha ősszel ki nem kelt, bokrosodást nem vár-hatunk.

Ez nagy munka és még nagyobb költség, ha csak kukoricával nem helyettesítjük — mi igen sok munkarésztől foszt meg s szálank szűksége is kerget.

Mindamellett a hol teljesen kivészett, vagy tulnyomólag egér foltos vetéssel állunk szemben, ott más tenünk nem lehet, ép úgy nem eszünk az kötött agyagosa talajon.

Déli oldalokon és homokos földekben van egy tapasztalatunk, t. i. az árpa ép az időben érik meg, mint az őszi buza, az az hol megelőzi 4-5 nappal, vagy mi gyakoribb utána 4-5 nappal lesz kész. Ez az aratásnál nem lényeges a így hasznunkra fordíthatjuk s vessük be győz arzával, lehetőleg sorvető géppel, gyenge buzavetéseink — pereszle, hol sorvető nincs, ott kézzel kell eszközölni s azután befogatosolni.

Egyel elerünk két dolgot 1) lesz buza és árpa termésünk, 2) az árpával el foglaljuk a helyet és így nyeres időjárás esetén nem veri fel a gyom az amugy is gyér gabonát, különösen a szurok és borsó nem buzza le a buza szálakat. Ez bizonyos.

E mellett egy kis theoretikus számadást is csatolok ide, a mi nem akar abszolút értéket lenni, csak iránymutató.

Aból indulok ki, hogy activa a helyes stürdség 25%-nak felel meg ez esetben.

ha kiszámoltam a buzát kiadás bevételek árát 120 lit. á. 5 frt h. l. 6 frt szántás, vetés, boronálás 3 frt terem 7 m. m. á. 5 frt 50 kr.

haszon 29.50

Bevetem 90 l. árpával á. 5 h. l. 4 frt Boronálás, vetés 1 frt Terem 52 m. m. árpa á. 5 frt 50 m. m. 28.60

Terem 18 m. m. buza á. 9 frt m. m. 16.10

haszon 39.70

Általom ajánlott módszer ezek szerint 10 frt 20 kr eredményeznek holdanként.

Szortirozásra nem veszek költséget, mert a gép a cséplésnél már elkülöníti és ha azután mindkét magot pincz képesre tryörözöm akkor el lesz tökéletesen végezve többlet munka nélkül.

Chililalótrom is alkalmasnak mutatkoznak vetések feljavítására, de én a talvány példám után óvok mindenké, mert drága és az eredmény káros.

Egy holdnál az idevaló drága árak mellett k. b. 9 frt a mit reskizunk. En bíteles adatokat tudok, hogy 2-3 m. m. többletet eredményezett 60-70 kg. kiszórása vagy a 9 frtos buza ár mellett 2-3 szorososan megteremtülhet, ha 1) kiszórás után esőt kap. 2) az érest késleltetve meg nem szorul, 3) hasok eső nem lesz, mert ez esetben a gyom magunknak válik javára, 4) ha a termés jól érkezik.

Nekem a tavaly semmit sem vált hasznomra, mert egyik darab a sok eső folytán szalmában kiött és bokrosodott, de a kalászkok leluhtak, — a másik darabon a gyérőség oly nagy volt, hogy azt helyre hozni nem bírtam, de a gyomokat úgy megerősítette, hogy a le kaszált roszot alig lehetett kiszáritani takarmánynak, hogy én már 50 frtot áldoztam azért, hogy abból semmi meg ne térüljön.

A nélkül, hogy esetről-esetre jól megfontolt, mütrágyázásnak ellensége lennék megjegyzem, sok fejtorést okozhat az azzal foglalkozóknak, hogy az idén egy m. m. részét udvaromon és az istálló padlására fél rakva 90-70-60 krtért veszek minőség szarint, a chililalótrom pedig egész vagyonba hozatva udvaromon 13 frtban áll méterezésánként s így én a közép minőségét véve a számítás alapjául 18.5 m. m. szénát vehetek ezen az áron.

Ugron Zoltán.

Zóla pere.

Páris, febr. 14.

Zolára igen terhelő volt Lauth őrnagy vallomása is, a ki elmondta, hogy Picquart ezredes kényeszeritani akarta őt arra, hogy hazudjék és arra is felkérte tanuit, hogy az egy elszakított írott levelezőlapot úgy fényképezzék le, hogy azon a szakadás nyomai ne látszanának meg. Különben birtokában is vannak még 3 összes cliché is. Ez a tanu nagyon terhelő Picquarta nézve, mert őt hamisítással vádolja és azt Picquarta ba is bizonyítja. Pedig ez az egész pör a Picquart ezredes dossierin alapul (!)

Ezután ismét Trarieux szenátor — a volt igazságügyminiszter — jelenik meg a tanuk padján, a ki tudvalegöl meg van győződve Drayfus ártatlanságáról, de nem tudja megmondani, hogy miért, vagy legalább is nem képes azt bebizonyítani. No itt a sötét untató. „Ah! le sombre raseur” — ezt kiáltják fejle a hallgatóságból.

Már kigyulnak a gázlámpák is, mikor a tárgyalás véget ér. — A néptömeg még óriásibb tömegben szorongatja ekkor már a hármak sorokban álló katonaságot és rendőroket, mindig türelmetlenebbé és zajosabbá vált, a Palais de Justice kapuján lassankint özönlök ki a tárgyalás közönsége, az ügyvédek, a bírák és a tanuk megjelennek, egyetvő éjzenésbe tör ki a közönség. Gouse tábornok, Mercier, Paty de Clam mind látszólag meg vannak hatva a rokonszenves tüntetéstől. Ide-oda köszöntgetnek, katonásan, szalutálva.

Zola a főkaput át akart távozni, de Touny, a köztársasági tanács rendőrfőnöke lebeszélte őt bátor szándékáról s kijelentette Zolának, hogy akkor nem felel az életéről.

Igy Zola Laborival és Fasquellal a Quai d'Orfèvre-en szállt kocsiba, a honnan teljesen távol tartották a közönséget s kerülő utakon hajtatott haza; kocsiját azonban sokan felismerték s a tömeg nagy része egészen a Morgue-ig futott utána folytonosan „A bas Zola”-t kiáltva.

Késő este lesz, mire a katonai kordonok elhagyják a Palais de Justice tájékát. Akkor aztán széteszött a néparadat is és esend lett a boulevardon — már olyan csend, a minő Páris utcaiban szokott lenni.

Vidék.

Közhalmi hírek.

Sikerült előadást rendezett a „Közhalmi Magyar Műkedvelő Társulat” f. február 5-én a „Nap” vendéglő diszternében. Egy éve mult, hogy a társulat egyetlen előadást sem tartott s így nem csoda, hogy úgy a közhalmi, mint a vidéki intelligens magyarság nagy érdeklődéssel látogatta az előadást. De ezen érdeklődésnek volt egy más oka is. A társulatnak sikerült ez előadásra Székely Katinka ő nagyságát megnyerni, a kinek szereplése mindig esemény számba megy egy oly színpadon, mint a közhalmi. Ezuttal két kis darab került színpadra: „Anna” Csiky Gergely egy felvonásos drámája és az „Esernyő” Csiky fordított 1 felvonásos vígjátéka. Székely Katinka a dráma Janka szerepében tűntette ki szép tehetségét, rokonszenves kedves játéka egészen elragadta a közönséget, úgy hogy ez az egybe iránt hideg közönség is fellelkesült legalább annyira, hogy nyílt jelenetben is többször tapssal tüntette ki kedvencét. A többi szereplők: Anna — Márk Gizella, Péter: Boga József, Torrai Bálint: Bokor Endre, szobalány: Tittel Emilia, Zeréni Jenő: Kovács Elek, mindannyian derekasan megállották helyüket s ép úgy az őt, valamint az „Esernyő” szereplőit: Thistledown Ágoston: Kovács Elek, Emmy neje: Kovács Elek, Rawlings Ta-

más: Léderer Emil, Millmann Ellen: Tittel Emilia, Diggs: Bokor Endre és Mary: Szuchy Ferencné játéka megélt a szorgalom, törekvés s mindannyian megérdemelték a közönség elismerését, dicséretét. A mint említém, a magyarság elég érdeklődést tanusított az előadás iránt, sajnos azonban a szászok és románok részéről nem nyíltak az a részvétel, a mi az előző előadások iránt és ennek az oka két körülményben leli magyarázatát. Az egyik az, hogy a társulat hosszas szüneteléseivel elvesztette azt a pozitíot, a mit eddigi működése által megszerzett, — a másik pedig a nemzetiségi igaztók lelketlen aknamunkája, a kik mindenkor minden alkalmat felhasználnak arra, hogy a nemzetiségiéket a helyett, hogy közelebb hoznák, elválasztják. Azt hiszem ezekből a magyar társadalom minden tagja át fogja látni, mennyire szükség a beékes együtt működés s hogy mennyire kell támogatnunk minden olyan célt, a mely magyar érdekei ápolására szolgál. De ebből következik az is, hogy becsüljük meg és tiszteljük minden nemzetiség azon tagjait, a kik segédkezet nyújtanak nekünk a hazafiatalan igazságok terjedésének meggátolására.

Az előadást kedélyes táncmulatság zárta be. Bevétel 60 frtot tett, tiszta jövedelme pedig 25 frtot meghalad.

Feldfizettek: Neuchloss-féle gyár tisztikara 3 frt 60 kr, hd. W. Melas 50 kr, N. N. 2 frt, Lánec János 1 frt 60 kr, Czink Károly 50 kr, dr. Kleisch János 20 kr, Boér Mihály főszolgabíró 1 frt 50 kr, Léderer Mór 1 frt, kik szives feldfizetéseikért fogadják mindnyáján a társulat köszönetét.

Szász fészkelődések.

A Krämer ismert szász agitátor hirtelen eltávozásával egyelőre elcsendesült nemzetiségi mozgalmak úgy látszik csak nem szűnnek meg. Az itteni „zöld”-ek is csak alkalomra vártak, hogy újra kimutathassák a magyar nemzet iránti gyűlöletüket, hogy ne hogy elmulasszák azok között lenni, a kik orozva maros kutya módjára támadják meg azt a nemzetet, a mely századokon át dédelgette, javával halmozta el őket. És ezt az alkalmat meghozta a helyiségeknek magyarosításáról szóló törvény megalkotása.

Már annak tárgyalása előtt és alatt volt lótas-futás, terveztek, tüzték ki a gyűléseket, csak hogy megtartani nem igen tudták, mert ember tervez — szolgabíró végez — nem igen kaptak engedélyt ily fajta gyűlések tartására.

E hó 6-án azonban egyet mégis megtartottak a Bőcsben járt női deputatú tiszteletére. Persze nagyobb baj itt sem történt, ettek, ittak, pohárköszöntőket mondtak, a melyekben nem nagyon dicsérték ezt a zsarnok magyart.

Hát csak folytatassák jó urak fokozott erővel az eddigi akna munkát, ez talán sarkalni fogja az illetékes felsőbb köröket is arra, hogy végre-valahára felhagyjanak a nagylelkű türellemmel s feket vessenek az önk megvadult nyelvére.

Es ezen a gyűlésen alkalmunk volt meggyőződést szerezni arról is, hogy mi itt tulajdonképen az ugynevezett „zöld”-párt.

Nem párt az már többé, hanem maga a szász nép, a mely együtt érez, együtt dolgozik a magyar nemzet ellen, külön Istent, külön császárt, külön törvényt akar, minden alkalmat megragad arra, hogy tüntessen fajja mellett, a magyar állami eszme ellen.

A „feketé” pártja pedig napról-napra gyengül, fog. Szavaim igazságra csupán egy körülményt említek fel: a 6-án tartott gyűlésen csak a szász nőkhez küldendő üdvözlő távirat költségére, alig pár percz alatt 32 frt. gyűlt össze krajczárokból.

Még a „Kronstädter Zeitung”-hoz van egy pár szavam. Ez is megragad minden alkalmat arra, hogy a legtöbbször tulzott hieivel ámsítsa hieit s piszkolódjék a magyar dogokkal. Legutóbb a magyar áll. elemi is

kolával volt baja s újságolta el, hogy nincs tanítás s az iskolaszolgá őrzi a gyermekeket. Hát ebben volt némi kis igazsága. Elég boszankodtunk bizony mi is azon, hogy a gyermekek két hónapig tanító nélkül voltak s ennek éppen az lett a következménye, hogy az oda járó gyermekek egy része a nem nagyon hazafias szász iskolába ment tanulni s szégyellők, hogy megtörténhetett most, midőn mindentűt hirdetik, hogy nincs protekció, hogy akad olyan tanító, a ki miniszteri és tanfelügyelői rendelettel szemben kijelentette, hogy nem megy Köhalomba s nem volt hatalom rákényszeríteni, inkább rendszerezettek új állást számokra egyebütt. — De hát azért a tanítás — ugy a hogy — itt is csak folyt és sem az iskolaszolgá, sem a „Kronstädter Zeitung” segítségére nem volt szükségünk.

Később a jeles lap a m. kir. postamestert is megtámadta, hogy: hogy mer magyar ember letére hivatalnok lenni, vagy miért nem megy inkább Kecskemétre; sőt még az ellen is kifogás van, hogy az itteni szászok magyar pinczernőt tőrnek meg egyik-másik vendéglőben.

Hát az az ur, a kinek nem tetszenek ezek a dolgok, igen helyesen cselekednék, ha e helyett, hogy másnak ajánlja a Kecskemétre való átköltözést, maga szedné fel a sátorfáját s menne el valahová Csaszlauba, boldogítani alattvalói hűségével az ő kedves atyja-fiat.

De azt megelőzőleg jó lesz, ha utána jár jobban annak, a mit ír, meggyőződést szerez magának a felől, hogy volt-e csak egyetlen esetben is valamelyik szász polgárnak panasza az ellen, a németül sem értő magyar postamester ellen?

Látja-látja csunya eljárás az az Öné. Megtámadni valakit ártatlanul csupán azért, mert magyar. Utóvégre itt mégis csak Magyarországon vagyunk s a tisztesség is ugy hozza magával, hogy ha hivatalba megyünk, a hivatalos nyelven beszéljünk.

X.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, február 15.

Gróf Majláth Gusztáv püspök tegnap délelőtt látogatást tett a r. kath. főgymnasiunban, a hol több osztályban meghallgatta a tanulók feleleteit. Délben néhai Finály Henrik családjánál tett részvét látogatást, majd ő maga több látogatót fogadott. Délután az igazgató tanács ülésén elnököl. A püspök ma reggel a hat órai gyorsvonattal utazott el Gyulafehérvárra. Az indóházhoz a helyi papság sorából sokan kísérték ki a főpásztort. A mint mi értesültünk a püspök a jövő hét folyamán ismét Kolozsvárra jön.

Vasárnap délután Majláth Gusztáv püspök kihajtott a Kövári telepre, s azt minden részben alaposan megtekintette. Az ott lakó közönségnek ugyanis már régi óhajta, hogy e már is nagy terjedelmű városrészen templom, esetleg iskola építtessék. Majláth püspök érdeklődéssel hallott a tervről, s személyes meggyőződést óhajtott szerezni a helyszíni viszonyok felől. A püspök maga is belátta, hogy a telep lakosságának szüksége van templomra, van is arra alkalmas hely, s ő maga teljes készséggel fejte ki az iránt, hogy a templomot — a mennyiben más érdekelt tényezők is hozzá járulnak — felépítheti. A kövári telep lakosságát a püspök nagylelkű ígérete és irántok való érdeklődése igen kellemesen érintette s most már erősen biznak abban, hogy régi óhajtasuk teljesedésbe megy.

— Ne u egyformán, ő erősen buta — nem képes valamit megérteni; — de maga képes néha! — Ez bizelgő! — Nem az — de igazság. El akarja ötöt venni? Gervase bámulva nézett rá.

— Valóban, Vibart kisasszony, én — Reményilem, hogy elhagyatja vele az éneklést — az valami borzasztó!

— Carlsake kisasszony hizelegve érezné magát ha a maga szavait hallaná, — mondá Gervase melegséggel.

— Ő már is gyűlöl engem.

— Nem csuda! volt a Gervase ajkain, de nem mondta ki.

— Sajnálni fogom magát, folytatá a leány — nagyon fogom sajnálni!

— Köszönöm! — mondá szárazon.

A következő pillanatban a Nita nevése ránta fel — oly édesen és vidáman csengett az.

— Milyen buta maga! Maga soha sem fogja Carlsake kisasszonyt elvenni — nem ha száz évig élne sem!

— En azt gondolom, hogy jobb lesz ha a Carlsake kisasszony nevével nem bajlódunk, válaszolá Gervase feszesen.

Nita ismét nevetett.

— Gerard százados, ön meg van botránkozva azon, hogy én így beszéljek, de tudja én vad vagyok: így növekedtem fel.

A következő pillanatban a régi köznyös Nita lett ismét. Lister Harry állott előtte.

— Vibart kisasszony, azt hiszem, hogy ez az én tánczom.

A mint Gervase követte őket a folyosón, csudálkozott, ha vajjon nem álmódott e lehetősége, a hogy az ő csendes tánc-

— „Itthon” estély. A holnapi este estélyen Turchányi Olga és Lányi m. a Nemzeti Színház tagjai fognak előadni Közre fog működni meg Leővey m. a valószínűleg énekel. Az estélyen Pólyai Lajos zenekara játszik. Kezdeté 8 órakor kezd.

— Virágbazár. A kolozsvári jótékony nőegylet ez évben is nagyszabású virágbazárt készült rendezni a jövő hóban. A bazárt rendező bizottság tegnap délután totta első ülését Zeyk Dánielné elnökölt. Részt vettek a gyűlésen: báró 81-leányi Miklósné, Apáthy Istvánné, Józsefné, Hory Béláné, Deák Pálné, csina Gézné, Geréb Mártonné, P. Zsigmondné, Gyulay Árpádné, Dávid Árpádné, Farkas Gézné, Merza Lajosné, Mihály zsefné, Grätz Mórné, Török Sándorné, Bogány Hergelyné. A bizottság hosszúra mecsere után elhatározta, hogy a virágbazárt márczius 10, 11, 12 és 13-ik napján tartja megtartani a redouteban. A virágban való közreműködésre városunk leányasszonyai és leányai fognak felkértni.

A négy napon a virágárusítás hangversenyével lesz egybekötve. Az utolsó nap lesz a szolás, mely után táncz fogja berekesztet a virágünnepélyt.

— A kolozsvári felsőbb kereskedelmi iskola felügyelő bizottsága — mely elhunyt dr. Finály Henrik elnöke tiszteletére tegnap ülést tartott, melyen elhatározták, hogy a néhai emléket jegyzőkönyvileg örökítik, a ravatalra közszert helyezni családhoz részvétíratot intéznek és a tanácsos testületileg jelennek meg.

— Testületek részvéte. Néhai dr. nály Henrik egyetemi tanár özvegy családja előtt a tegnap és ma a köztestületek fejezték ki személyesen is a tükét; a Magyar Tud. Akadémia, az Irodalmi Társaság, a Kolozsvári felső kereskedelmi iskola, a Kolozsvári Tud. társaság, az Egyetem bölcsészeti kara, a testület club, a Kereskedelmi és iparkamara, a kath. egyházközség képviselő testület, választmányja vasárnap tartott ülést, a jelentőségű kérdés felett tanácskoztak s a van ugyanis az, hogy a belvárosi elemi iskola átalakítását polgári, és a több leányiskolává. A választmány egyelőre körüli bizottságot küldött ki az ügyről tanulmányozása és véleményes jelentést nyújt végett. Egyházi s főleg tanügyi körök nagy érdeklődéssel tekintenek e fontossá des megoldásra elő.

— XIII. Leó pápa az erdélyi püspök Majláth Gusztáv gróf erdélyi püspöknek való feliratot intézett a püspökhöz papságának hatvanadik évfordulója alkalmából. A levél a következő sajtíkteljesen választ küldötte az erdélyi püspökhöz.

Tiszteendő testvértöknek, Gusztáv püspöknek, Károlyfehérvárt. XIII. Leó pápa. Tiszteendő testvér! Üdvösséget és tudó áldást! Laveledet, melyben magad, pápá hiyeid nevében minket áldozd pápá szerencsésen betöltött hatvanadik évforduló szíves voltál, felelted kedves szívvel fogadtuk. Midőn azért hieidet szeretettünk melegével átkaroljuk, mind hozzánk juttatott hódolatban bebiztatjuk buzgalmatokat és szilárd elhatározásokat, melylyel az atyáktól örököstül

vány arc, és meghajlott nyak, azé a ki néhány pillanattal azelőtt oly beszélt ő hozzá? — A hosszú szem egy szer sem emelte fel a Lister fejét, — a zárt ajkak egyszer sem nyíltak so lyra.

Milyen különös leány volt!

Gervase Carlsake Stellának a kezét indult, a következő tánczra az volt a tánc, és táncz közben többször ismételték. A gában.

— Anyi bizonyos, hogy ő ostoba leány! Milyen ostoba megjegyzéseket tesz!

— Nem.

Gervase körül nézett, hogy lássa, van-e közelében egy olyan férfi, a ki ezt a kötelességet magára vállalta. — De csak ásitózó mamákat és unatkozó „falvirágokat” látott.

— Lehetek olyan szerencsés? Kérdé.

Nita elfogadta a karját és végig sétáltak a szobán.

— Tudom, hogy maga nem tánczol. — Hozzak valami frissítőt?

— Köszönöm, nem kérek.

— Keresünk egy hűvös helyet; a hőség kiállhatatlan ebben a szobában.

Társas tánczot tánczoltak és miután ezt a fiatalok nem nagyon kedvelte, minden szeglet és szék el volt foglalva.

Végre egy mély alkoventem, mely elkezdte a többiek figyelmét, találtak két üres széket.

Gervase sőhajtott a kimerültségtől és hőségtől, a mint ledlt.

— Kijöttem a táncból, mondá nevése, Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár - Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca

— Kijöttem a táncból, mondá nevése, Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár - Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca

— Kijöttem a táncból, mondá nevése, Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár - Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca

— Kijöttem a táncból, mondá nevése, Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár - Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca

